

PACIENTU ORGANIZĀCIJAS MANIFESTS

ceļā uz patiesi līdzdalīgu, demokrātisku un ietekmīgu pacientu organizāciju iesaisti

Eiropas pacientu forums tā dalīborganizāciju vārdā

Kā Eiropas pilsoņi:

Mēs sagaidām, ka ES institūcijas un valstu valdības atzīs, cik nozīmīga ir pacientu organizāciju agrīna un jēpilna iesaiste politikas izstrādē, veselības pētniecībā un veselības aprūpes praksē. Strukturēta pacientu iesaiste jau no agrīnajiem posmiem var būt balstīta uz pacientu un viņu kopienu unikālajām zināšanām un personiski pieredzēto, lai nodrošinātu labāku atbilstību pacientu patiesajām vajadzībām, uzlabotu pacientu informētību un uzticību, veicinātu izpratni un uzticēšanos, kā arī samazinātas izmaksas pacientiem un veselības aprūpes sistēmām.

Mēs sagaidām, ka valstu valdības un ES institūcijas aktīvi prasīs strukturālu ieguldījumu un sadarbību no pacientu, ar hroniskām slimībām sirgstošu personu un aprūpētāju kopienām.

Mēs sagaidām, ka valstu valdības un ES institūcijas demonstrēs apņemšanos veidot uz cilvēku vērsta veselības aprūpes sistēmas, īstenojot desmit pacientu organizāciju līdzdalības pamatprincipus:

Iesaistes ietvara stiprināšana

1. Lai demonstrētu un stiprinātu sabiedrības līdzdalību valsts un reģionālo veselības politikas izstrādē, īstenošanā un novērtēšanā, pacientu organizācijām ir aktīvi jāiesaistās, lai palielinātu veselības sistēmas pieejamību, legimititāti, caurskatāmību un izkontrolējamību.
2. Ierosināt un atbalstīt pacientu organizāciju aktīvu iesaistīšanos un integrēt to lomu formulēšanas, izvērtēšanas un lēmumu pieņemšanas procesos Eiropas, valsts un reģionālā līmenī, lai veicinātu solidaritāti, vienlīdzību, savstarpēju uzticēšanos, ilgtspējību, līdzdalību un pārskatatbildību.

Konsultācijas un partnerība

3. Integrēt dialogu ar pacientu organizācijām atbilstošā ģeogrāfiskā līmenī, lai noteiktu visefektīvākos kanālus un mehānismus jēgpilnas un dzīvotspējīgas NVO līdzdalībai. Vajadzības gadījumā izmantot esošos instrumentus pacientu iesaistes sekmēšanai.
4. Iesaistīt pacientu organizācijas tādās politikas izstrādē, kas ir veselības nozari papildinoša un dzīves kvalitāti uzlabojoša, piemēram, sociālās lietas un sociālā vide.
5. Dot iespēju pacientu organizācijām iesaistīties visos politikas izstrādes posmos, tostarp novērtēšanā. Proaktīvi uzturēt un izmantot atgriezenisko saiti ar pacientu organizācijām saistībā ar veselības politikas ietekmi uz vienlīdzību veselības aprūpē.
6. Veicināt patiesi demokrātisku sistēmu, institucionalizējot līdzdalības procesus un paplašināt pacientu organizāciju iespējas sniegt būtisku ieguldījumu.

Operatīva pacientu organizāciju iesaiste

7. Aktīvi censties pacientu organizācijas jēgpilni iekļaut veselības tehnoloģiju novērtēšanā (VTN) un citos būtiskos procesos kā galvenās un vienlīdzīgas ieinteresētās puses.
8. Iesaistīt pacientu organizācijas, nodrošinot to formālu dalību parlamenta komitejās, konsultatīvajās padomēs, specializētās un/vai nozaru komitejās vai darba grupās veselības un ar to saistītās politikas jomās.
9. Atbalstīt pacientu organizāciju jēgpilnu iesaisti, radot nosacījumus to līdzdalībai un nodrošinot tām piekļuvi brīvam (neierobežotam), stabilam un ilgtermiņā pieejamam darbības finansējumam ikdienas aktivitāšu veikšanai. Strādāt ar pacientu organizācijām, lai identificētu piemērotu, ilgtspējīgu finansēšanas modeli, kas sekmētu to reprezentatīvās funkcijas un lomu iepriekšminētajos politikas veidošanas procesos. Atbalstīt esošo centienu ilgtspējību un jau izstrādāto resursu pieejamību.
10. Atzīt un atbalstīt pacientu organizācijas kā uzticamas partneres veselības un digitālās veselības pratības jomās, ņemot vērā to lomu pacientu izglītības uzlabošanā, kā arī veicināt iekļaušanos, kapacitāti un prasmju attīstīšanu pacientu kopienā visām paaudzēm.